

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2019 M. RUGSĖJO 4 D. NUTARIMO NR. 918 „DĖL
ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SINCHRONIZACIJOS PROJEKTO
VEIKSMŲ IR PRIEMONIŲ PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2020 M. LAPKRIČIO 11 D. NUTARIMO NR. 1270
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS
SAVARANKIŠKUMO IR PATIKIMUMO STIPRINIMO PRIEMONIŲ PLANO
PATVIRTINIMO“ PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS“ PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP-21-1721) (TAIS NR. 21-30884(2))**

Nr.
Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Pagal nusistovėjusią teisėkūros praktiką ir siekiant Projekto pavadinimo glaustumo, tikslinga atsisakyti Projekto pavadinimo dalies „*ir dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. 1270 „Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos savarankiškumo ir patikimumo stiprinimo priemonių plano patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios*“. Taip pat Projekto 2 punkte dėstomas pripažinimas netekusiu galios turi atitikti Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 161 punkte nustatytas taisyklės (pripažįstant netekusiu galios teisės aktą, kuris buvo keistas, nurodoma, kad jis pripažįstamas netekusiu galios su visais pakeitimais ir papildymais).

2. Tiek iš Projekto teikimo, tiek iš Projektu tvirtinamo Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto įgyvendinimo ir elektros energetikos sistemos saugumo ir patikimumo stiprinimo veiksmų ir priemonių plano (toliau – Planas) turinio matyti, kad visos priemonės (veiksmai) yra būtini elektros energetikos sinchronizacijos projekto (toliau – sinchronizacijos projektas) įgyvendinimui, todėl siūlytume Plano pavadinimą susieti su sinchronizacijos projekto įgyvendinimu. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, kad atskirų elektros energetikos sistemos saugumo ir patikimumo stiprinimo veiksmų ir priemonių nustatymo teisinis pagrindas nėra įvardintas, kas sąlygoja laikytis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo (toliau – Įstatymas) 7 straipsnio, kuriame, be kita ko, nurodytas ir konkretus plano pavadinimas, tai yra, *Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių planas*. Todėl Projekto 1 punkte siūlomas Plano pavadinimas turėtų būti papildomai pagrįstas arba paliktas šiuo metu galiojantis Plano pavadinimas, siekiant tinkamai įgyvendinti Įstatyme nustatytą pavidimą (Projekto preambulėje teikiama nuoroda į Įstatymo 7 straipsnį).

3. Lieka neaiškus Projekto preambulėje teikiamos nuorodos į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133, 1.2.1 papunktį tikslingumas ir pagrįstumas vertinant šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo ir jame nurodytų strateginio lygmens planavimo dokumentų aspektu. Minėtoje strategijoje nurodytas strateginis tikslas – elektros energetikos sistemos patikimumas ir sinchronizacijos projekto įgyvendinimas taip pat nurodytas tiek 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane, patvirtintame Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998, tiek 2021 m. gruodžio 8 d. Vyriausybės posėdyje patvirtintoje 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programoje. Jei Planas siejamas tik su Įstatymo 7 straipsnio pavedimu Vyriausybei, įsivertintina, ar yra būtinybė papildomai Plano tvirtinimą sieti su strateginio lygmens planavimo dokumentais. Šiuo aspektu įvertintinos ir Projektu tvirtinamo Plano 2, 7 punktų nuostatos.

4. Atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės 2021 m. liepos 28 d. nutarimu Nr. 590 paskirtas kaupimo sistemos operatorius Energy cells, UAB, paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus pareigos nustatytos Įstatyme, siūlytume pagrįsti, ar Projekto 2 punkte formuluojamas pavedimas Energetikos ministerijai dėl vykdytojų, kurie yra UAB „EPSO-G“ dukterinės bendrovės, yra aktualus.

5. Siekiant teisinio aiškumo ir pagrįstumo, siūlytume Projekto lydimąją medžiagą papildyti informaciją dėl Plane numatomų veiksmų ir priemonių bei jų įvykdymo rezultatų ir terminų pokyčio lyginant su šiuo metu galiojančiuose planuose nustatytais (pvz., kokie nauji veiksmai ir priemonės įtraukti, kokių veiksmų ir priemonių atsisakyta ir kodėl, kaip keičiami (ilginami ar trumpinami), koks bus poveikis sinchronizacijos projektui ir pan.).

6. Projektu tvirtinamo Plano 5 punkte po žodžių „*Plano 10.3.6–10.3.8 papunkčiuose numatytus veiksmus*“ įrašytini žodžiai „*ir priemonės*“. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad Plane prie veiksmų ir priemonių visais atvejais nurodomi vykdytojai, manytume, kad Plano 4 ir 5 punktų nuostatos yra perteklinės ir nesukuriančios teisinės pridėtinės vertės. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Plano 10.3.3 papunktyje yra nurodomas vykdytojas Energijos skirstymo operatorius, AB, kuris Plano 4 ir 5 punktuose nuostatose neminimas.

7. Projektu tvirtinamo Plano 6 punkte nustatomi Plano veiksmų ir priemonių finansavimo šaltiniai, tačiau neaptariama, iš kokių šaltinių bus finansuojami Plano 10.3.6-10.3.8 papunkčiuose nustatyti veiksmai ir priemonės, Plano 15 punkte taip pat apie tai nekalbama. Siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo, siūlytume aptarti šiuos teisinius santykius ir suderinti su Finansų ministerija.

8. Projektu tvirtinamo Plano 10.3.5.4, 13.1.3.1 papunkčiuose ir 29 punkte teikiama nuoroda į *Europos Sąjungos tinklų kodeksus* tikslintina laikantis Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų apraše, patvirtintame teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72, nustatytų taisyklių.

9. Vertinant Plano 10.3.8.2 papunktyje nurodytą rezultatą ir vykdytoją, siūlytume pagrįsti, ar pakankama, kad AB „Ignitis gamyba“ priims sprendimą dėl Lietuvos elektrinės 7

bloko darbo išteklių atkūrimo, kai kitais atvejais Plane nurodomi konkretūs veiksmai ir priemonės dėl Lietuvos elektrinės darbo išteklių atkūrimo.

10. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo, atskleistinas Plano 13, 15 ir 16 punktuose vartojamos formuluotės „*kritinių darbų srautai*“ turinys arba atsisakytina šios formuluotės, nes nei Plano I skyriuje, nei Plano 10 punkte, nei Plano III skyriaus pavadinime tokia formuluotė nevartojama.

11. Plano 13.1.3 papunkčio redakcija suderintina su Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu (redakcija nuo 2022 m. sausio 1 d.) dėl Plane vartojamos formuluotės „*sisteminės paslaugos*“ atitikties.

12. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo, siūlytina įsivertinti ir paaiškinti (prireikus patikslinti) Plano 13.1.10.3, 13.1.11.7 ir 13.1.12.1 papunkčiuose nurodytų veiksmų ir priemonių bei rezultatų santykį ir skirtingo reguliavimo tikslingumą (vienu atveju rezultatas nurodomas žemės sklypų įregistravimas kaip valstybinės žemės, kitu atveju, – kitos paskirties žemės sklypas).

13. Vertinant Plano 15 punkte nustatytus finansavimo užtikrinimo veiksmus ir priemones, abejotina, ar visais atvejais vykdytojai būtų tik perdavimo sistemos operatorius arba tik paskirtasis kaupimo sistemos operatorius, pvz., Plano 15.1.1.4 papunktyje nustatytos priemonės vykdytoju nurodomas tik paskirtasis kaupimo sistemos operatorius.

Taip pat lieka neaišku, kokių tikslų Plano 15.1.2 papunktyje nurodomi kiti nei šiuo metu nustatyti galiojančio Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių plano 13.2 papunktyje veiksmai ir priemonės (keičiami patirtų sąnaudų terminai, galimai jau įvykdyta galiojančio plano 13.2.1 papunktyje nustatyta priemonė neperkeliamą kaip yra daroma su kitais veiksmais ir priemonėmis) ir koks galimas siūlomų priemonių finansinis poveikis.

14. Atsižvelgiant į Įstatymo nuostatas, Plano priežiūrą ir koordinavimą atlieka Energetikos ministerija, kuriai pavesta Vyriausybei teikti Plano vykdymo ir įgyvendinimo ataskaitas. Manytume, kad būtent Energetikos ministerija turėtų vertinti Plano įgyvendinimo eigą, statusą ir pasiektus rezultatus ir imtis aktyvių veiksmų, jeigu tokių reikėtų, Įstatymo tikslams pasiekti. Šiame kontekste lieka neaišku, kas turima omeny Plano 17.2 papunktyje nustatant Energetikos ministerijos funkciją „*ir prireikus kreipiasi į Vyriausybės sudarytą komisiją, - aut. pastaba*) *dėl Plano įgyvendinimo užtikrinimui būtinų sprendimų*“. Siūlytina Projekto rengėjui pagrįsti šią nuostatą (papildomai paaiškinti turinį) arba jos atsisakyti kaip nederančios su Įstatymu.

15. Sistemiškai vertinant Plano 19 ir 22 punktų nuostatas, matyti, kad Plano vykdytojai Energetikos ministerijai teiks informaciją apie Plane nustatytų veiksmų ir priemonių vykdymo statusą *ministerijai to paprašius*. Periodinis vykdytojų atsiskaitymas nenumatomas. Siūlytume papildomai Projekto lydimajame medžiagoje pagrįsti, ar siūlomas Plano įgyvendinimo stebėsenos reguliavimas neigiamai neįtakos Plano įvykdymo rezultatų ir ar nesukurs papildomos administracinės naštos ministerijai, įvertinant ir tai, kad pagal Plano 17.2 papunktį ministerija ne

rečiau kaip kas pusmetį teiks aktualią informaciją Vyriausybės sudarytai komisijai. Siūlytina šiuo aspektu įsivertinti Plano 19 ir 22 punktų nuostatas.

16. Plano tekstas tikslintinas kalbos ir teisės technikos aspektu (pavyzdžiui, bet neapsiribojant, Plano 10.1.1 papunktyje žodis „Prisijungimo“ rašytinas mažąja raide arba atsisakytina žodžio „Nacionalinio“, nes Plano 10.1.1.1 papunktyje kaip rezultatas nurodomas „Prisijungimo avariniu būdu priemonių plano“ pirminis projektas; Plano tekstas peržiūrėtinas lietuvių kalbos aspektu ir suderintinas su kalbos redaktoriu; Plano 10.3.3 papunktyje atskleistina vartojamos formuluotės „*svarbus tinklo naudotojas*“ turinys arba nurodytina, kokiam teisės akte ši formuluotė apibrėžta; suvienodintinos ir nuosekliai vartotinos teikiamos nuorodos į Plano punktus ar papunkčius (pvz., Plano 10.4.4.3 papunktyje); suvienodintina Plano dėstymo struktūra (pvz., Plano 10 punkto lentelės ir Plano 13, 15, 16 punktų lentelių stulpelių pavadinimai dėstomi skirtingai (paryškintai ir neparyškintai)); Plano 13.1.13 papunktyje tikslinga įsivesti vartojamo termino „SAFA“ trumpinį ir jį nuosekliai vartoti; iš Plano turinio nėra aišku, kas yra turima omeny Plano 15 punkte nurodant „*projekto antrasis etapas*“ arba „*Projekto antrojo etapo antrosios dalies projektai*“; Plane vartojama neapibrėžta formuluotė „*teisės aktų nustatytais reikalavimais*“ tikslintina nurodant teisės aktus arba jų reguliuojamą sritį).

Taip pat įvertintinas veiksmų ir priemonių, kurių įvykdymo terminas jau suėjęs ir kurie jau yra įvykdyti, aktualumas ir jų įrašymo į naują redakciją dėstomą Planą tikslingumas.

Teisės grupės patarėja

Erika Vaivadienė

Erika Vaivadienė, tel. 8 706 63843, el. p. erika.vaivadiene@lrv.lt